1971 NOV 23 EGYETEM KÖNYVTÁRA

MEDITÁCIÓ... FOTÓ: KULCSÁR JÓZSEF

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

XII. ÉVFOLYAM, 18. SZÁM. ÁRA 60 FILLÉR 1971. NOVEMBER 25.

Házon belül:

Szép lányok ne sírjatok!?

Hogy állunk a női egyenjogúsággal?

Női egyenjogúság — a hallgatók közül sokan mosolyogva reagálnak az egészre. Van, aki elgondolkozik: tulajdonképpen, hogy is állunk ezzel a kérdéssel? A másik értetlenül néz: minek erről beszélni? Van, aki „hivatalból", a másik őszinte érdeklődéssel, ki fölényesen, ki szabadkozva, ki nem a legjobb lelkiismerettel — beszélnek, s a következő konklúziót vonják le: Női egyenjogúság...? Van, de mégsincs, a lányok azok, akik legkevésbé élnek ezzel a lehetőséggel.

Talán mégis érdekes feszegetni ezt a kérdést — a magam részéről egyelőre csak ennyit „merek" megkockáztatni. Íme:

Megnevezés	Összesen	Lány	Fiú	Lányok %-os aránya
KISZ VB	11	1	10	9,1
Kari KISZ Vezetőségek				
Keresk. Kar	9	3	6	33,3
Ipar Kar	9	2	7	22,2
Ált. Kar	9	2	7	22,2
I. évf.	9	2	7	22,2
Kari Tanácstagok				
Keresk. Kar	4	2	2	50,0
Ipar Kar	4	–	4	0,0
Ált. Kar	4	1	3	25,0
Diákbizottságok				
Központi DB	10	–	10	0,0
Kinizsi Koll.	9	2	7	22,2
Makarenko	7	3	4	42,9
Rádey	14	4	10	28,6
Szakkollégium	7	1	6	14,3
Veres Pálné Koll. I.évf.	6	3	3	50,0

Ebből is látható, hogy csak két helyen éri el a lányok aránya a megfelelő szintet, az 50 százalékot!

A táblázatban nem foglalkoztam külön a meghívott vezetőségi tagokkal. A rend kedvéért csak annyit, hogy köztük is akadnak lányok.

A legfontosabb szakbizottságokról röviden: **a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága az NKB** — hét referens közül egy lány; **Érdekvédelmi Bizottság** — a többség lány; **Középiskolai Vitakör** — 50 százalék a lányok aránya; **KÖZGAZDÁSZ Szerkesztőség** — a 15 aktíva közül 5 lány...

Egy kicsit szomorú statisztika.

Egyetemünkön a lányok aránya jóval magasabb (több mint 50 százalék), mégis a vezető funkciókat nagyrészt a fiúk töltik be. — Miért? — A kérdés jogos. Válasz helyett azonban csak találgatni lehet.

— „A fiúk jobban szeretnek és tudnak vezetni, sokkal politikusabbak, mint a lányok, ez utóbbiak inkább meghúzódva dolgoznak..."

Erre egy élelmes fiú azt mondhatja: No, no!!! Álljunk csak meg, dolgoznak!? A passzív KISZ-tagság körében is elég szép a lányok aránya.

— Ismerjük el: igaza van. De...

Csak két nevet említek meg, úgy érzem, valamenynyien elismeritek, hogy nagyszerűen dolgoznak, vezetnek: Hajba Éva és Stafira Zsuzsa a KISZ vb-ben. Az alapszervi vezetőségekben is kb. 50 százalék a lányok aránya.

Viszont még mindig keserű szájízzel emlékszem az I. évfolyamon nemrégen lezajlott KISZ-vezetőségválasztásra, ahol a küldöttek többsége lány volt (!!!) Mégis a titkárjelölt lány helyett egy fiút választottak meg évfolyamtitkárnak. (Ezzel nem az érintett képességeit akarom kétségbevonni). Szégyen ide, szégyen oda, végül egy fiúnak kellett felállni és támogatni a lányokat, hogy két lány bekerüljön a vezetőségbe.

Lányok, miért? — Talán azért, mert annyira „nők" vagyunk, hogy csak „férfiideálokat" keresünk?

Vagy még mindig ősrégi tradíciókkal küszködünk?

Véleményem szerint sokkal ésszerűbb megoldás az, ha tárgyilagosak lennénk — úgy mint emberek, vagy ha úgy tetszik. mint választók.

Hiszen a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem hallgatói vagyunk és végzés után, tanulmányaink befejezése után előbb-utóbb felelős beosztásba kerülünk. Nem lenne sokkal könnyebb ez a start, ha már az egyetemen is megpróbálnánk mi, lányok, vezetni, dolgozni, alkotó módon részt venni az egyetemi közéletben?

Ha nemcsak végigülnénk a választásokat, értekezleteket, hanem vitatkoznánk, véleményeznénk, döntenénk. Ha javaslatainkkal és tetteinkkel hozzájárulnánk a minél tartalmasabb tanulmányi és mozgalmi munka kialakításához.

Ha kiállanánk a nőjelöltjeink mellett — nem pusztán női szolidaritásból —, hanem meggyőződésből.

Az **„1971. évi IV. törvény az ifjúságról"** első fejezet 3. § 3. pontjában a következőket szögezi le: **„Az ifjúság maga is felelős fejlődéséért; a társadalom és a maga javára öntevékenyen használja ki azokat a lehetőségeket, amelyeket számára a társadalom nyújt, éljen jogaival és teljesítse kötelezettségeit."**

4. § 1 pontja: **„Az ifjúságpolitika céljainak megvalósítása során figyelemmel kell lenni az ifjúság különböző rétegeire, az életkori, valamint a nemek szerinti sajátosságokra."**

Mindezt azért idéztem, hogy végre észrevegyük lehetőségeinket, éljünk vele, hiszen az ifjúsági törvény valamennyiünkre vonatkozik, jogaink és kötelezettségeink megvilágosításával hozzájárul nemzedékünk öntevékeny és sokoldalú kibontakozásához.

Női egyenjogúság. — Ezzel kapcsolatban a fentieket „csak" gondolatét resztőnek szántam. Vagy mégsem? — Vitaanyagnak: Mivel magyarázható a lányok tartózkodása a közélettől? Miért nem helyezünk különösebb hangsúlyt a női egyenjogúság gyakorlati kibontakozására? Vagy egyáltalán — miért nem helyezhetünk? Mindenről „házon belül"!

Kocsi Margit

December 4—11-ig

Kongresszusi hét

...A kongresszusi hét majd minden napja rendezvénynyel vár.

Mintegy nyitányként — december 4-én, szombaton — nagyszabású társadalmi munkán vesz részt a három kar és az elsőévesek. Nagyüzemekbe megyünk, s az ott folyó üzemi termelésbe kapcsolódunk be a vállalat KISZ-eseivel együtt. Az üzemeket tervük teljesítésében az Egyetemisták Budapestért és a Fiatalok a IV. ötéves tervért akció keretén belül segítjük.

A Kinizsi Klubban kamara fotókiállítás nyílik a hallgatók legjobb fotóiból. Láthatod: december 6-tól.

Az egyik legizgalmasabb rendezvénynek az ifjú közgazdászjelöltek szakmai vetélkedője ígérkezik, melyre 7-én, 19 órakor az aulában kerül sor. A karok három fős csapataikat a legfelkészültebb utolsó éves hallgatókból állítják össze, mert az akadályok magasak, tulajdonképpen felölelik az egész több éves anyagunkat. A kérdéseket a tanszékek állították össze, zsüritagok egyetemünk prefesszorai, az egész lebonyolítására egy tv-riportert kértek fel. A tervek szerint az I. helyezett csapat tagjai 10 napos külföldi utazást nyernek, de még a második helyezés is komoly díjjal jár. A közönség is kap majd villámkérdéseket, annak a karnak pedig, amely a legtöbb hallgatót hozta aznap este az aulába, egy hordó sör lesz a jutalma.

Dokumentumkiállítás nyílik 9-én, csütörtök este a zsibongóban, amely 1904-től napjainkig kíséri végig ifjúsági mozgalmunk történetét. A kiállítás anyagát egyetemünk hallgatói gyűjtötték, rendszerezték, a kivitelezésről pedig az Iparművészeti Főiskola hallgatói gondoskodnak. Még aznap az aulában gálaestre kerül sor,

A Kinizsi tornaterme ad helyet a Pénzügy szak által meghirdetett kosárlabda Kongresszusi Kupa döntőjének. A döntőbe jutott négy csapat körmérkőzést vív egymással az első helyért.

Fórum. Mint egykor, amikor a legégetőbb, a mindenkit érintő kérdések megvitatása volt. Új formában kicsit ezt szeretné felidézni az APB a klubban a Fórum esten. Szereplők, hozzászólók: mi. Témánk: a KISZ, annak története, problémás jelene.

★

Négy kongresszusi küldött:

Stafira Zsuzsa, Domány András, Nagy Sándor, Németh György

November 13—14-én zajlott le a KISZ budapesti küldöttértekezlete. A vita során már több mint 200 000 KISZ-tag véleménye alapján hangzottak el értékelések az elmúlt négy év budapesti KISZ-munkájáról, a KISZ KB kongresszusi dokumentumairól. A szóbeli referátum például egyértelműen kimondta, hogy a kongresszusi levélben megfogalmazott új „mozgalom" beindításával — noha természetesen a jelszóval mindenki egy véleményen van — nem ért egyet a KISZ-tagság.

A szervezeti szabályzat kiadott tervezetéhez a budapesti küldöttértekezlet egy sor módosító javaslatot tett, például javasolta a 26 éves korhatár további szerepeltetését (bár ezen túl is csak külön kérésre szűnik meg a KISZ-tagság), az üzemi és tanintézeti szintű KISZ-bizottságok jogi személyiségét, stb.

Nagy megtiszteltetés érte KISZ-szervezetünket: mind a négy budapesti küldöttünk küldöttként vehet részt a KISZ VIII. kongresszusán is: Németh György, Stafira Zsuzsa, Nagy Sándor és Domány András.

A küldöttértekezlet megválasztotta a KISZ Budapesti Bizottságát, amelynek tagja lett egyetemünkről Domány András.

Hírek

A munkatudományi tanszék Tudományos Diákköre következő összejövetelét 1971. november 26-án 18 h-kor tartja. Az ülés témája: munkaerőmozgás lehetőségei a KGST-országok között, Magyarország részvétele a nemzetközi munkaügyi szervezetek munkájában. Meghívott előadó: dr. Nagy Imre munkaügyi miniszterhelyettes. A diákköri ülés színhelye: a munkatudományi tanszék tanácsterme (Makarenko utcai kollégium). Minden érdeklődőt szívesen látunk.

●

A Középiskolás Politikai Vitakör Csoport az elmúlt napokban rendezte meg a politikai vándorkupa vetélkedő selejtezőit 40 budapesti középiskola számára. A középdöntőbe a 16 legmagasabb pontszámot elért iskola jutott be. Középdöntő várható időpontja és színhelye: 1972. január 24. 15 h az egyetemen.

●

Könyvtárunk igazgatója november 1-étől dr. Gyenge Erzsébet a statisztikai tanszék adjunktusa, az ipari kar párttitkára.

●

Az Országos Diákszemináriumon a Studium Generáléban végzett munkájukért egyetemünkről dr. Buza János, Gubcsi Tibor és Hajba Éva aranykoszorús KISZ-érdemrendet kaptak. Egyetemünk több „studiumos" hallgatóját pedig elismerő oklevéllel jutalmazott a KISZ központi bizottsága.

●

A gólyabáli kabarépályázat nyertesei: I. Béres Vilmos (250 Ft) II. Mach József (250 Ft) III. Borsi György (100 Ft).

A gólyabáli plakátverseny győztesei: Komoróth Zsuzsa, Gerhard Klára, Boch Gyula (a helyezések sorrendjében).

Látogatás Kalocsán

1971 november 6-án az egyetemi KISZ-bizottság által megbízott 9 hallgató konzultációt tartott Kalocsán a 0 évfolyamosoknak.

11 hónapon át nincs rá lehetőségük — hacsak mi nem segítünk —, hogy matematikával, pg-vel stb foglalkozzanak. Egy év kiesés — ezt nem győzöm hangsúlyozni — nagyon nagy, hiszen még azoknak is, akik nem voltak katonák, komoly problémát jelent az anyag elsajátítása. Ezeket a tényeket figyelembe véve megállapíthatjuk, hogy az a szerződés, amelyet a honvédség illetékesei és egyetemünk állami és KISZ-vezetése kötött, nagyon jelentős. E szerződés havonta két konzultációs lehetőséget biztosít. Az egyik szakmai jellegű, és tanárok tartják, a másikat a KISZ használja fel.

Ezen az első konzultáción úgy érzem, sikerült — a következőket elérnünk:

— Beindítottuk a levelezési feladatmegoldó akciót. Az önkéntes jelentkezők címeit összeírtuk, és csak azt kívánjuk, hogy a levelezést is olyan lelkesen folytassák, amilyen őszinte örömmel fogadták.

— Beszéltünk az egyetemen folyó KISZ-munkáról, ill. a pesti és kalocsai alapszerv között kialakítandó együttműködés lehetőségeiről.

— Igyekeztünk alaptájékoztatást adni az egyetem szervezeti felépítéséről.

— Megpróbáltunk kimerítő válaszokat adni a különböző, de főleg tanulmányi jellegű kérdésekre.

— S. M. —

120 KÉP

A Fotóstúdió szokásos őszi fotópályázatát idén a KISZ-kongresszus tiszteletére rendezendő fotókiállítással kapcsolta össze.

A beérkezett 120 kép közül a zsüri (tagjait a szerkesztőség és a KISZ delegálta) a következőket emelte ki mint legjobbakat:

Megosztott első díj (300—300 Ft): Móra Gábor (Tudásszomj) IV. kker., Bajusz Károly (Múló pillanat) II. kker.

Megosztott második díj (200—200 Ft): Jakab Zsuzsa (Egybeolvadva) IV. ker., Eszes István (Féltés) I. évf.

Néhány kiugróan jó alkotástól eltekintve a pályázatra beérkezett képek közepes színvonalúak. A szerzőknek az okozott különösen nagy gondot, hogy mondanivalójukat megfelelő technikai formába öntsék. Így viszonylag sok a szürke kép, amin megfelelő laborálással még lehet javítani. A díjazott szerzőkön kívül még Kiss Zoltán 1/16. képei tetszettek.

A Fotóstúdió, a tavalyi jól sikerült (tv-ben is bemutatott) kiállításhoz hasonlóan, idén is nyilvános bemutatkozást tervez. Nagyrészt az ifjúság életével foglalkozó, 40 képből álló kiállítása, a KISZ-kongresszus tiszteletére 1971. december 6-án, hétfőn 5 órakor nyílik a Kinizsi Klubban.

KISZ-vezetőképzés

...„a szocialista demokratizmus további fejlődésének része

A november 17-i KISZ-vezetőképzés vendég előadója Benke Valéria, a Társadalmi Szemle főszerkesztője, az MSZMP KB, a Politikai Bizottság tagja. Belpolitikai tájékoztatójában gazdasági fejlődésünkkel, különösen a X. kongresszus óta eltelt időszak problémáival foglalkozott főként.

Népgazdaságunk alapjában jó, belpolitikai helyzetünk stabil — tömören összefoglalva így jellemezte Benke Valéria a helyzetet. A stabilitás viszont magában foglalja az állandó változást is. Ennek legutóbbi megnyilvánulásai a helyzetértékelő, a tennivalókat konkrétabban áttekintő két vita tanácskozás a gazdasági aktíva- és az újságíróaktívaértekezlet volt.

Beszélt a gazdasági aktíva egyik sarkalatos témájáról, a beruházások kérdéséről. Népgazdaságunkban felerősödött gazdasági dinamizmus hatására, s a korábban meglevő problémáink miatt erősebben jelentkeznek feszültségek, s a beruházásokban kulminálnak. A problémákhoz hozzájárul az is, hogy a vállalatok még mindig jelentős súlyt helyeznek az extenzív fejlesztésre. A középtávú tervek 9%-os munkaerőnövekedést irányoznak elő, holott erre nincs lehetőség.

A jól ismert— széles körben publikált — kérdések megoldására központi intézkedések vannak előkészületben. Benke Valéria azonban nyomatékosan hangsúlyozta, hogy ezek az intézkedések csak feltételeket adnak, a megoldást a helyi döntések, a szakemberek aktivitása, harca jelenti. Ez folyamat, a szocialista demokratizmus további fejlődésének része.

A helyi döntések, helyi harcok jelentőségét — mint a gazdasági élet mellett az ideológiai fejlődés fontos területét — többször is kiemelte az előadó

Az előadást követően Benke Valéria a hallgatók kérdéseire válaszolt.

— n.

Készülünk a KISZ kongresszusra

A budapesti küldöttértekezleten a KISZ egyetemi és főiskolai osztályának korreferátumát Domány András tartotta. Néhány gondolat a beszámolóból.

„A felsőoktatás állandó korszerűsítésében élünk. Örök téma az oktatás hatékonyságának fokozása, közelebb hozása a gyakorlati élethez, az oktató-nevelő-kutató munka egységének fejlesztése. Megállapíthatjuk, hogy KISZ-szervezeteink ebben a folyamatban is élénken részt vesznek — részben azáltal, hogy minden fórumon igénylik és követelik a színvonalas, hatékony oktatást, részben úgy, hogy elképzeléseiket, javaslataikat, ötleteiket is elmondják. A hallgatók legkiválóbbjai a szigorúan vett tanulmányi, sőt tudományos diákköri munkán felül is jó néhány komoly, tudományos kutatómunkában vesznek részt, igen szép eredményekkel. A néhány hete zárult III. országos felsőoktatási nevelési konferencia mutatta, hogy törekvéseinkben oktatóink egy részében is partnerre, harcostársra találunk. Hiszen nem végez jó munkát az az intézmény, amely egyetemi szinten nagyszerű eredményeket ér el, de a tagság sok százas tömegei ezekről legfeljebb az egyetemi lapból értesülnek, mert nem érzik a végzett munkát magukénak. Ezért egyetértünk és hangsúlyozzuk mi is, hogy munkánk lényegi terepe továbbra is és az eddiginél hangsúlyozottabban az alapszervezet, az egyén...

A szervezeti demokrácia fejlődését érzékenyen figyelve, fiataljaink mindenütt szóvá teszik, miért nem teszik a szabályok, még mindig lehetővé alapszervezetnél magasabb szinten is a jelölőbizottságok előzetes megbízását és tényleges munkáját, és miért kényszerítik ezzel és az előkészítés más hiányosságaival sokszor jelentős mértékű formalitásba a felsőbb szintű választásokat. Felvetik mind helyi, mind felsőbb szerveinknek a kádermunka sokkal nyíltabb, tisztázottabb és tervszerűbb vitelének, a minden szintű vezetői munka konzekvens és komoly értékelésének szükségességét. A diákok sürgetően igénylik a vezetőinkkel való találkozást, a közvetlenebb emberi kapcsolatot, és talán más rétegeknél is jobban irtóznak a jelszavaktól, frázisoktól. (Ezért is értünk egyet a Csillik elvtárs által elmondottakkal abban, hogy minden KISZ-tag, minden becsületes állampolgár alapkötelességét felesleges mozgalomként megfogalmazni.) Nyíltan kritikusan és önkritikusan kell mindenkinek értékelnie azt a tényt is, hogy igen sok taggyűlés (nem is csak diákok!) vetette fel a KISZ-tagság felső korhatárát, és a rákérdezések hatására mindig kiderült, hogy a felvetés oka a vezetés, elsősorban a KISZ közép- és felsőszintű vezetésének színvonala! Az természetesen helytelen és felületes megközelítés, ha valaki az életkorral akarná mérni a vezetői munka értékét —, nem is érthetünk egyet vele. De e felvetések is világosan jelzik azt a tényt, hogy a fiatalok igen jelentős része még mindig nem érzi elég fiatalosnak, elég őszintének vezetőink (főleg felső szintű vezetőink) egy részét (és szervezetünk munkastílusát), nem érzi elég közel magához őket. És ez ma reális gond, jogos felvetés."

NEM IRODA!

Mint minden szervezetnek, a KISZ-nek is megvan a maga felépítményrendszere. Ebbe a rendszerbe tartozik a KISZ-bizottság négy helyisége is.

Milyen szerepet töltenek be ezek, és milyet tölthetnének?

A nehéz harc árán megszerzett szobák munkahelyet adnak a VB és KISZ-bizottsági tagoknak, helyet még a KISZ-ben sem éppen lekicsinyelhető adminisztrációs munkának, vevetőségi tagok testületi, ill. csoportmegbeszéléseinek. Végső soron a mozgalmi munka műhelyének szerepét töltik be.

Van azonban még egy az eddigiekkel legalább egyenrangú funkciója e helyiségeknek, melyet nem látnak el maradéktalanul.

„Jó napot kívánok... tessék szíves lenni megmondani...!"

IV. éves hallgató köszönt és kérdezett így a KISZ-bizottságon kalap híján a szükséges iratot gyűrögetve.

Nem általános, mégis meghökkentő és kiiktatandó szituáció.

A KISZ-bizottság mindenki otthona.

Betérhetsz megpihenni, olvasni (sok fajta újság és folyóirat között válogathatsz) megkérdezhetsz bármit, találkozhatsz, vitatkozhatsz vezetőiddel, és egyáltalán tudomást szerezhetsz nagyon sok, számodra hasznos dologról.

Mi az, ami a KISZ-bizottságra először belépőben szorongó érzést vált ki? Az, hogy a bizottságra rendszeresen bejárók között a munkakapcsolat során baráti kapcsolat is kialakul. Ez a nyüzsgő társaság első belépéskor feszélyezhet, de ha eljössz másodszor, harmadszor is, azaz rendszeresen, akkor te is közéjük tartozol. Találkozhatnak a „Kiszen" alapszervi tagok a titkárral, titkárok egymással. Szerintem csodálatosan szép perspektíva lenne, ha ez megszokássá, rendszeressé és hagyományossá válna.

Veres Pál

II. rész

„Azt mondják a kollégium már kiérdemelte a nevét, illő hát, hogy nevet kapjon."

Tudtam, hogy *Bakonyi Péter* is vezette tavaly egy darabig a klubot.

— Hogy megy a klub? — kérdeztem tőle egy beszélgetés közben.

— Mit tudom én? Az idén még nem voltam lenn — válaszolja.

— Neeem? Hát csak a vezetőké a klub?

Villan egyet a szemüvege, mormol valamit, hogy körülbelül eltaláltam.

A klub beindításakor *S. Nagy Lajos* mintha ki tudta volna fogni a kezdeti lelkesedés szelét, a jó és sok műsorral, ötlettel nagy népszerűségre tett szert. Fél évig bírta a vezetőség, decemberben lemondtak.

— A klubbal szemben háttérbe szorult a DB — állapítja meg S. Nagy Lajos. Rosszul esik neki, hogy most teljesen mellőzik, a kollégiummal már nem törődik. — Akik semmit nem csináltak a szervezésben, azzal jöttek, hogy ez miért így van, azt miért így csináljuk. Azt hitték, önállósítani akarjuk magunkat. Szó sem volt róla.

— Valami olyat akartak megvalósítani, minőségileg, szervezetileg olyan őrült nagy munkát, amit talán „klubforradalom" névvel lehetne illetni — mondja *Zsuró János*, a jelenlegi DB-titkár. Túl sokat akartak, kértük, csökkentsenek a gőzön, fele is nagyon szép lenne. Mindent Lajos csinált. Nem tapsoltunk neki, bár jól ment, soha olyan jól nem ment a klub, mint akkor, de ő nem tudta elviselni a kritikákat. Már rég nem itt tartanánk, ha nem hagyják abba.

Részlet a klubvezetőség lemondó leveléből:

A klubvezetőség nem élvezte és nem élvezi a kollégium lakóinak és illetékes fórumainak támogatását. Az októberi lakógyűléshez egy féléves programtervezettel fordultunk, és kértük a lakógyűlést, hogy a javaslat figyelembevételével, jelölje ki a kollégium lakói számára vonzó, a kollégium érdekeit szolgáló klubélet kialakításának irányát. A lakógyűlés azonban sem elvi, sem módszertani segítséget nem adott munkánkhoz (több felszólaló hangsúlyozta : ez nem a lakógyűlés feladata). Ilyen körülmények között kizárólag saját tapasztalatainkból leszűrt elképzelések alapján kezdhettünk hozzá egy lényegében eddig még nem létező, a tartalmas klubmunkához szükséges objektív és szubjektív feltételeket nélkülöző klub beindításához.

A lemondás igazi hátterét kideríteni most már szinte lehetetlen. Érdemesebb azonban elgondolkodni azon, hogy az ilyen — a hallgatók elé nem tárt — belviszályok, de általában a gyakori személyi változások a vezetőségben lassan különálló mozgássá válnak a közösségen belül, függetlenítődnek a közösség igényeitől. Leköti a vezetők erejét és nem mérik fel alaposan, a közösségépítés mély szintjén tartanak, és innen továbblépni milyen sajátságos módszerekkel lehet.

A klub szerepét, helyét például nem a kollégiumi érdekek, hanem az egyetemi és a Kinizsi közötti szervezésmegosztás jegyében alakították ki. A törekvés helyes: ne legyenek átfedések, egymást ütő rendezvények. A kollégium elsősorban a szakmai oldalnak ad helyet: *Tanárklub, Agrárszekció, TDK-sok.* Egészében a kollégium klubélete így lehatárolódik esetenként nagyon érdekes, vonzó „nyilvános" rendezvények sorozatára, ami szolgálja ugyan az önművelést, de a kollégisták közösséggé alakulását kevésbé. A klubból végzetesen hiányoznak a sajátos kollégista vonások.

A klub kihasználtsága, érzésem szerint, 60% körül mozog — mondja *Farkas Feri.* — A DB kézbesíthetne egy statisztikát arról, hogy hány kollégista vesz részt a klubprogramok megtekintésén. Ha ugyanis nem érdekli a vita, az előadás — nálunk csak ez a klub funkciója — nincs miért elmennie. Ha hazamegy az ember, szűk a szoba, nyomja a fal, akkor legyen egy szoba, egy kis klub, magnóval, újságokkal, asztali játékokkal, ahova beülhet. Úgy lenne értelme, ha állandó büfé is nyílna mellette. Nem hallottam még, hogy egy-két alapközösség összeállt volna, hogy csapjon egy saját, hangulatos bulit.

Vagy két hete nyílt meg a klub melletti szobában az olvasóterem. Kis asztalok, kényelmes fotelek, művészeti, szakirodalmi folyóiratok, napilapok, a falakat művészi fotók, plakátok díszítik. A lemezjátszóról komoly és könnyűzene szól. Az önfeledt olvasás, a zene és a versek szépségének élvezetét biztosítja. Ez is nagyon kellett már.

De a hiányolt társalgó, amolyan jó ízű „diáktanya", ami összehozná tanuláson, munkán kívül, a szabad időben az embereket, még hiányzik — tartják a koleszban. A DB tervezi és próbál engedélyt, pénzt szerezni a porta alatti pinceklub megvalósításához. A költségek esetleg a 100 000 Ft-ot is meghaladják, a *Cyklon-estek* bevétele ennek egy részét fedezi. Számítanak a lakók társadalmi munkájára is, sőt még az is helyes lenne, ha a mostani másodévesek is részt vennének építésében, hiszen jövőre a Kinizsibe költöznek, ők élvezik majd legtovább. Ebben a félévben három svéd rendszerű automatát szerelnek fel a reggeli étkezés megkönnyítésére. Ha elkészül a klub, ez kevés lesz, egy állandóan nyitva tartó büfé igénye újra fel fog merülni.

Imponálóak a tervek, de megtévesztők. A Kinizsit akár országos viszonylatban is bátran nevezhetjük modernnek, korszerűnek, kiemelkedően jó körülményeket biztosító kolesznak. És itt terveznek 100 000 Ft-os klubot. Nem azért, mert a Makarenkó vagy akár a Ráday nem is álmodozhat ilyenről. Hanem a mögötte meghúzódó szellem, amit gyakran nem veszünk észre, vagy talán azt hisszük, hogy éppen ezzel küzdjük le. *Pedig csak kiszolgáljuk és egyre több fogyasztásra kész, befogadásra, de nem átélésre való frissítőnek tálalt, de nyugtatóként ható lehetőséget helyezünk a hallgatók ölébe!*

Tehát a gazdagodó kollégiumnak mindig csak örülhetünk, de számon kérjük ugyanilyen joggal, hogy a szemléletük, a diákaktivitásuk ne ezzel ellentétes irányt vegyen. Kényelemszeretet, érdeklődéshiány, közöny, lustaság. Tenni túl a vezetőség indukálta szinten is. Egyetemistáknál talán már ezen kívül is.

(Befejező rész — következő számunkban)

A szobák szépek és lakájosak. — Bajusz Károly felvételei

November 20-án egyetemünk párt, társadalmi és állami szerveinek vezetői szeretettel köszöntötték egész kollektívánk nevében dr. Szabó Kálmán elvtársat, rektorunkat 50-ik születésnapján.

Ezúton kívánunk mi is további személyes boldogságot, eredményes alkotó évtizedeket, jó egészséget feladatai elvégzéséhez.

Gratulálunk

Gratulálunk dr. Riesz Miklós elvtársnak, a pénzügyi tanszék docensének abból az alkalomból, hogy „Pénzforgalom és hitel" című egyetemi tankönyvét nivódíjban részesítették, továbbá ahhoz, hogy másodszor kapta meg a „kiváló pénzügyi dolgozó" címet.

A MÉRCE...

Tárgy: Párttagfelvétel.
„A KISZ-tag egyik ajánlója az alapszervezet is lehet."

A SZEREPLŐK KÉRÉSÉRE NEVEKET NEM EMLÍTEK. Igazat adok azoknak, akik úgy tartják, helytelen lenne mindenki előtt kiteregetni, kivel, melyik alapszervvel történt ez az eset. A probléma azonban túlnő egy csoport keretein. Érdemes gondolkozni rajta.

„Főleg az utóbbi két évben végzett aktívabb munkát, mint alapszervi vezetőségi tag. Tavaly „kari szintű" feladatot is bíztak rá. Általában az volt a vélemény, hogy munkáját lelkiismeretesen és alaposan végezte. Tanulmányi eredménye is szorgalmát és alaposságát bizonyítja — idézem a jegyzőkönyvből.

— Már évekkel ezelőtt elhatároztam, hogy belépek a pártba...

„A fentiek alapján megfelelőnek találnánk, hogy felvételt nyerjen az MSZMP-be, de nem ilyen egyhangú a véleményünk a közösséghez való viszonyát illetően."

— Zárkózott természetű vagyok, nehezen barátkozom...

„A csoport nagy részében bizonyos ellenszenv alakult ki vele szemben. Ebből kifolyólag igyekvését rossz értelemben fogják fel, sokaknak az volt a véleménye, hogy mindenben részt vesz, de nem szívből. Minden cselekedete mögött kiszámítottságot, fontolgatást éreznek."

— Úgy érzem a csoport teljesen félreismert...

„Az alapszerv nagy részének véleménye szerint törtető, nem tud bizalmat és szimpátiát kelteni maga iránt."

— Súlyosnak és elképzelhetetlennek érzem azt a vádat, hogy törtető és bizonyos fokig karrierista vagyok.

„Az évek során felhalmozódott apróbb szituációk, elszólások, megjegyzések alakították ki azt a „köztudatot", amely tagadhatatlan, és amely ő ellene irányul."

— Éreztem, észrevettem, hogy vannak hibáim. Próbáltam változtatni rajta, de ez megint többeknek úgy tűnt, mintha csak-csak felvételem érdekében tettem volna...

EGY ÉVVEL EZELŐTT VEZETŐSÉGVÁLASZTÁS VOLT az alapszervezetben. A régiek közül sokan kiestek — köztük ő is.

„Akkor nagyon el volt keseredve. Úgy emlékszem, sírt is."

— Nem szeretek munka nélkül lenni. Azután a választás után kaptam munkát a kari vezetőségtől.

Két hónap sem telt el, a vezetőségből kiesett egy ember. Őt kooptálták...

„Három javaslat volt. Végül is mellette döntöttek. Tanulmányi felelős lett. Ez, akárhogy is vesszük, rutinmunka. Nem nagyon érinti az „emberekhez való viszonyt". Ő azelőtt is ezt csinálta. Volt gyakorlata. Tudta, hogyan kell kiharcolni valamit (ösztöndíjak). Ezt a feladatát jól látta el."

Májusban a csoportból négyen jelentkeztek külföldi építőtáborba. A tagság titkos szavazással állított fel rangsort köztük. A negyedik helyre került...

„Munkája alapján kerülhetett volna feljebb is... Mit csináljak?! Ez volt a csoport véleménye."

NEM TUDOM, MIÉRT A TAGGYŰLÉST KERTE FEL ajánlónak, amikor ez az ellenséges viszony már a vezetőségválasztáskor, és az építőtáborokba való jelentkezés elbírálásakor is kiütközött?"

— Már akkor nagyon megdöbbentem ezen. Akkor éreztem először, hogy valami nem stimmel. Addig azt hittem, mindenkivel jóban vagyok.

„Talán nem is veszi észre, hogy az emberekkel való együttélés folyamán vannak olyan megnyilvánulásai, amelyek meglehetős antipátiát keltenek. Több ilyen apróság miatt, amit az ember már nem is tud konkrétan felsorolni, csak szituációk maradnak meg benne, alakult ki olyan érzés, hogy ő nem jó közösségi ember. Az utóbbi időben azonban magatartásában változás volt észrevehető, s ha mindig ilyen lett volna, mint ezalatt a pár hónap alatt, nem is lenne semmi probléma."

FÉL ÉVE MÁR VOLT EGY PÁRTTAGAJÁNLÓ TAGGYŰLÉSÜNK. Akkor javasoltunk egy illetőt. Mint titkár, részt vettem a hallgatói pártcsoport ezzel foglalkozó taggyűlésén. Ott tudtam meg, hogy már ő is beadta a felvételi kérelmét."

— Én például vizsgák előtt mindig nagyon ideges vagyok. Túlontúl is. Ez valószínűleg visszás a többiek előtt. Hiába, ezt nem tudom leküzdeni...

„Sokakban már az is antipátiát keltett, hogy nagyon céltudatos. Főleg azokban, akik ezzel a tulajdonsággal nem rendelkeznek..."

„Valahogy egy „felsőbbrendű tartást" éreztem nála..."

„Az igaz, hogy máshol is dolgozott, de mi az emberi magatartását csak arról tudjuk megítélni, ahogy velünk szemben viselkedett. A beszédstílusa, a megjegyzései..., szóval az egész magatartása a csoport zömének nem tetszett."

„Most a szüreten, mintha kicserélték volna. Addig nem is képzeltem róla, hogy ilyen is tud lenni... Megosztotta a kaját, együtt volt velünk stb..., és nem lógott ki közülünk. Persze, ez azután volt, hogy bizonyossá vált: a taggyűlés lesz az egyik ajánlója."

— Magatartásomon akkor kezdtem változtatni, amikor az építőtábori jelentkezések során az ellentét megint nyilvánvalóvá vált. Nem a csoporttal szemben próbáltam megváltozni, hanem általában az emberekkel szemben. De, hogyha valaki akar megváltozni, az nem mindig úgy sikerül, ahogy szeretné. Néha előreszalad az ember, aztán visszafogja magát...

EGYÉNI AJÁNLÓJA AZT MONDJA. Tanulmányilag és KISZ-munka terén nem merült fel ellene kifogás. Ideológiailag is megbízható, tájékozott. Mint tanára, régóta ismerem. Tudom, hogy elég zárkózott típus. Ritkán jelentkezik önként. Fel kell szólítani, de szinte kivétel nélkül helyesen válaszol. A közösséghez való viszonyát kevésbé ismerem. Nem hiszem, hogy karrierista, vagy egoista lenne... *Éppen a konkrétumok hiánya miatt.* Sem a tavalyi vezetőségválasztáson, sem most, nem hangzottak el olyan *konkrét* kifogások ellene, ami alapján valami útmutatást kaphatott volna a változáshoz. Én egyénileg javasoltam. *Az alapszervezet véleményem szerint a „szuperembert", a „legjobbat" kereste.* De mindannyian emberek vagyunk — hibákkal... Elképzelhetőnek tartam, hogy egy idő múlva újra tárgyalják az ügyét... — mindenki változik.

A JAVASLATOT, ILLETVE KÉRELMET ELUTASÍTOTTÁK. A szavazás során igennel szavazott 8, nemmel 15, és tartózkodott 7 tag. Indoklás: „A közösségi viszony tekintetében felmerült problémák még nem szűntek meg. A fejlődés megindult, de az azóta eltelt időt még rövidnek találjuk ahhoz, hogy felelősségünk teljes tudatában párttagnak ajánljuk."

A mérce, tehát magas volt. A léc, az első kísérletre leesett. Kétségtelen, hibázott az „ugró". De hibáztak azok is, akik a mércét állították. Hiszen együtt, közös pályán készültek. Az „ugrónak" már előbb észre kellett volna venni, hogy ehhez a „magassághoz" más „stílusra" van szükség. A másik félnek pedig figyelmeztetni őt a hibás mozdulatokra. Csiszolni, kialakítani a „jó stílust".

Az első ugrást azonban a második követi. Az egyik „ugrót" a másik. Az egyszer már elkövetett hibát azonban nem szabad megismételni! Egyik félnek sem. Ez is a „siker" egyik záloga.

SIMOR ISTVÁN

Búcsú és bemutatás

Évek óta együtt dolgoznak. Szántai Kálmán a párt-végrehajtóbizottságának titkára, Vámosi Sándor agit. prop.-titkára volt. Pártmunkát ilyen kiemelt helyen végezni fokozott felelősséget, törődést, rugalmasságot, irányítókészséget követel. Most Szántai Kálmán átadta a stafétabotot Vámosi Sándornak...

Banális búcsút venni, szokványmódon megköszönni valakinek a jó munkáját, nem nehéz. Érdemben elismerni, hatékonyságát megmérni —, a párttagok és pártonkívüliek tiszteletén, szeretetén és együttműködésén keresztül — azonban bizonyítani lehet és kell.

Szántai Kálmán egyetemi évei alatt ismerkedett meg a pártmunkával, először alapszervezeti vezetőségi tag, később alapszervezeti párttitkár, majd a párt vb. szervezőtitkára lett. „Civilben" matematikus. 1961-ben aspirantúrára Leningrádba került, ott a lineális programozás alkalmazási területeivel és lehetőségeivel foglalkozott, s közben ezzel együtt az ösztöndíjasok pártszervezetének titkáraként tevékenykedett. Amikor hazajött 1965 januárjában, szinte ott folytatta a pártmunkát, ahol abbahagyta, majd 1966 októberében a IX. kongresszus előtt az egyetemi küldöttértekezlet, a párt vb.-titkárává választotta.

— Pártéletet javítani, mint alapszervezeti ember vallottam és vallom, csak az alapszervezet tevékenységén keresztül lehet. Az egész

pártmunka ezen múlik. Egy ilyen ügyet szolgálni kell tudni, megfelelő felelősséggel, az emberek bizalmából és csak nagyon lelkiismeretesen lehet.

Az elmúlt öt év alatt ugyancsak volt mit tenni, így az utóbbi évben egyre kevesebb lehetőségem volt a szakmai munkában való továbbfejlődésre. Szeretném szakmai, oktatói, tudományos fejlődésemet biztosítani. Ezt a felső pártszervezetek is megértették, és így lehetővé tették ők is, egyetemünk pártbizottsága is, hogy ezentúl más területen végezzem pártmunkámat.

Hálás vagyok a Közgazdásznak azért a lehetőségért, hogy köszönetet mondhatok. Köszönetet a kommunistáknak a segítségért, hisz aktív, rendszeres közreműködésük nélkül nem szélesedhetett volna a szocialista demokrácia, a pártmunka hatékonysága.

Úgy vélem joggal, hogy éppen a IX. és a X. kongresszusnak a fényében és hatására, pártmunkánk stílusa jobb lett, igényesebbé és színesebbé vált. A két kongresszus nyomán vált egyre világosabbá, hogy a legfontosabb megtalálni a pártéletben az alapszervezetek helyét és szerepét. S csak ezt figyelembe véve tudjuk a pártalapszervezet irányító, beszámoltató és ellenőrző tevékenységét biztosítani.

Vámosi Sándor, aki a stafétabotot átvette, 1932-ben született, s a fiatalok pártjában, a kommunisták között is szokatlanul hamar, 15 éves korában lett párttag. A fiatal szakmunkás 17 évesen már propagandista, és a pártmunkán keresztül került kapcsolatba a társadalomtudományokkal, a marxizmussal, s ez szabta meg egy egész életre útját és célját.

Alig 18 éves, mikor a XX. kerület DISZ-titkára, innen vonul be 2 évvel később katonának. A hadseregben már politikai gazdaságtant tanít, majd a Testnevelési Főiskolára kerül tanárnak, s miközben tanít, este az egyetem hallgatója lett. 1964-ben pályázat alapján jön az egyetemre. Kitüntetéses diplomát szerez és ledoktorál. Előbb a pg. tanszék pártbizalmija, majd az általános kar titkára, és 1970 novemberében a párt vb. agit. prop.-titkára lett.

Ennyi röviden és szárazon e kétgyermekes családapa életrajza. A száraz adatoknál jobban bemutatja őt és teszi ismertté, eddigi tevékenysége.

— Az a tapasztalatom, hogy a párt olyan erő, amely felszínre hozza az emberek energiáját és azt — a progresszív törekvések, a közösség szolgálatába állítja.

Így történt velem is, így történt ez másokkal is. És így kell lennie társadalmi méretekben is.

Pártbizottságunk, pártszervezetünk feladata tehát, hogy az egyetemen dolgozó, tanuló emberekben felkeltsük a tehetséget, az alkotóerőt, hogy az egyén a boldogságát a társadalom kiteljesedésével együtt találja meg.

Ez, az egyetemen elsősorban jelenti azt, hogy olyan fiatalokat kell képeznünk, akik tehetségüket, képességüket kibontakoztatva, jó szakemberekké, és belső meggyőződésükben tetteikben ugyanakkor kommunistákká válnak. Ezért is kell az egyetem oktatóinak a képzés állandó korszerűsítésére, színvonalának állandó emelésére törekedni.

S a pártnak harcolni kell mindaz ellen, amely ettől a gondolattól idegen!

Harcolni minden olyan ellen, amely hátráltatja a szocialista közgondolkodás — úgy is, mint a gazdasági fejlődés további feltételének — kiteljesedését. A párttagok jó példáján és következetességén múlik e tudatos harc sikere.

Búcsu és bemutatás... Ez egyben köszönet Szántai Kálmánnak, aki a párt-végrehajtóbizottság más funkciójában dolgozik tovább.

És egyben feladat Vámosi Sándornak, s az egyetem összes kommunistájának...

Kincses György

A piackutató csoportról

A párt-végrehajtóbizottság november 12-én tartott kibővített ülése megtárgyalta az egyetemünkön működő kutatócsoportok helyzetét, további tennivalóit. A résztvevők egyöntetűen sikeresnek ítélték meg a kutatócsoportok eddigi tevékenységét, bekapcsolódásukat az egyetemi oktatásba. Az elkövetkezendő időszakban a csoportok munkáját még célirányosabbá, az oktatásba mégjobban beilleszthetőbbé kell tenni. Tisztázni kell néhány ma még megoldatlan kérdést is; így a KK-munkák elbírálásának mechanizmusát, a kiemelkedő teljesítmények honorálását (az egyetemi tanács feladata) stb. A megoldásra váró problémákra a párt-vb határozatának ismertetése kapcsán lapunk következő számában visszatérünk. Jelen cikkben a tudományos kutatócsoportok egyikét, a piackutatót szeretnénk bemutatni, vezetőjével, dr. Molnár László kandidátussal folytatott beszélgetés alapján.

— A piackutató csoport létrejötte a gazdasági mechanizmus reformja révén kialakult „vállalati nyitás" kifejeződése. A vállalati önállóság kiszélesítése új helyzet elé állítja a közgazdászokat, meg kell tanulni korszerű módon gazdálkodni. Így a közgazdászképzés továbbfejlesztésének szükségessége az egyetemünkön kibontakozó oktatási reform mozgató rúgójává vált.

A három irányba történő specializálódás tervező-elemző, szervező, piackutató szakágazatok kialakítása felvetette a kérdést, melyik tanszékre bízzuk a piackutatási ismeretek oktatását.

Kezdetben az *ipargazdaságtan tanszék* feladata volt ennek a feladatnak az ellátása, de ez a tanszék amúgyis magas óraszámát tovább növelte. Mivel az egyetem 20 fős kutatói státuszt kapott a megnövekedett tudományos feladatok ellátására, kézenfekvő volt, hogy a 7 státusszal rendelkező piackutató csoport kapcsolódjon be az oktatásba.

Csoportunk célja, hogy a lassan, de fokozatosan kibontakozó piaci verseny különböző jellegzetes szituációinak tanulmányozásához megtaláljuk a megfelelő módszereket, eljárásokat.

Nem kívánjuk követni azt a rossz hazai gyakorlatot, amely egyszerűen, kritika nélkül, a megfelelő nyugati irodalmat interpretálja, függetlenül annak hazai alkalmazhatóságától!

Elméleti kutatásainkban nem törekszünk interdiszciplináris jelleg kialakítására, hanem döntően olyan elméleti kérdéseket kívántunk kimunkálni, amelyek különböző gyakorlati feladatok megoldásához adnak jó alapot. Egy példával érzékeltetve az elmondottakat: a piackutatás fogalmára jelenleg hozzávetőleg 200 féle meghatározás ismert. Nem lenne különösebben nehéz egy 201-ediket alkotnunk, de ennek a gyakorlat szempontjából különösebb haszna nem lenne.

Jelen pillanatig három nagyobb kutatási megbízatásnak tettünk eleget: megvizsgáltuk a szárazelem-szükséglet várható alakulását, a ZÖLDÉRT számára végeztünk előrejelzéseket és folyik a lakossági bútorvásárlás motivációinak feltérképezését célzó kutatásunk. Komplex jellegű problémák kidolgozását tartjuk feladatunknak, **tehát a termelés-, elosztás-, forgalom-, fogyasztásláncolat teljes hosszának egységes piackutatói szemlélet alapján történő megközelítése kívánatos.**

Elvünk az, hogy csak olyan kutatási megbízásokat vállalunk el, amelyek szorosan kapcsolódnak oktatási tevékenységünkhöz, és esettanulmányok formájában is feldolgozhatóak.

Feladataink megoldásában **más tanszékek fiatal munkatársai is segítenek** például a különféle ökonometriai módszerek alkalmazásában a **Matematikai tanszék** oktatói is részt vesznek. Csoportunk személyi állományának képzettségi színvonala munkához való hozzáállása megfelelő. Jelen pillanatban három főállású, egy Ford ösztöndíjas és három gyakornok kutatónk van.

Munkáinkba a tehetséges hallgatókat is bekapcsoljuk, mintegy 40 fős hallgatói bázisunk van, akik kérdezőbiztosi feladatokat oldanak meg, illetve kisebb számítások, statisztikák készítését végzik.

A képzési formák közül a döntően esettanulmányokat megoldó kiscsoportos foglalkozásokat tartjuk a legcélravezetőbbnek, előadásokat csak a legfontosabb elméleti kérdésekből tartunk.

Késedi Ferenc

A pártbizottság üléséről

Egyetemünk pártbizottsága 1971. november 10-én személyi kérdésekkel foglalkozott:

— A pártbizottság Szántai Kálmán elvtársat — kezdeményező kérését figyelembe véve — felmentette a titkári teendők ellátása alól. Egyidejűleg Bacsó Béla elvtárs, az MSZMP IX. kerületi Pártbizottságának titkára a felsőbb pártszervek képviseletében, pártbizottságunk az egyetemi pártszervezet nevében jegyzőkönyvben rögzítve fejezte ki köszönetét és elismerését Szántai elvtárs többéves, odaadó munkájáért. Szántai Kálmán elvtárs továbbra is részt vesz az egyetemi pártbizottság és párt-végrehajtóbizottság munkájában.

A pártbizottság titkárának dr. Vámosi Sándor elvtársat választotta meg.

— Német György elvtársat az egyetemi KISZ-bizottság titkárát a pártbizottság tagjai sorába választotta.

Rektorunk — Tbilisziben, Moszkvában, Varsóban és Krakkóban

Csaknem minden szakmai út alkalmával bebizonyosodik, hogy érdemes megtenni több száz, sőt több ezer kilométert. A levélváltások, tudományos eszmecserék, szerződések is megteszik a maguk útját, mégis sokmindenről nem esik, nem is eshet szó ezekben. Vannak ötletek, újdonságok, amelyeket személyesen kell látni, tolmácsolni ahhoz, hogy az együttműködésben hasznosíthatók legyenek. Amikor dr. Szabó Kálmán rektor és dr. Bakonyi István, a nyelvi tanszék adjunktusa elindultak Moszkvába, a hozzánk barátsági szerződéssel kötődő főiskolákkal akarták erősíteni az együttműködést, majd rövid varsói és krakkói látogatásukkor felvenni a közvetlen kapcsolatot is a közgazdasági főiskolákkal.

Programjuk már 3 napos látogatás után újabb utazással bővült. A moszkvai télből a *Tbiliszi Egyetem* meghívására grúziai nyárba érkeztek. A város, amely csaknem 900 éve alapította első egyetemét, most több más főiskolája mellett egy 18 karon 16 00 diákot oktató egyetemi kombinátban, külön egyetemi városrészben egyesíti a fizikusok, alkalmazott matematikusok. közgazdászok stb. képzését.

A három közgazdasági fakultás — a mi terminológiáink szerint: általános, ágazati és mérnökközgazdász-tagozat — külön épületben, a számítástechnikai központtal együtt kapott helyet.

A vendéglátók bemutatták modern számítógépeiket, fizikai és televíziós berendezéseiket. A magyar vendégeket egész ott-tartózkodásuk alatt az egyetem rektora — neves matematikus — és a két rektorhelyettes kísérte. Kérésüket, hogy matematikusainkkal és közgazdászokkal a baráti, szakmai kapcsolatokat kölcsönösen megerősítsék, azóta már tolmácsolták itthon. Az ELTE rektora és egyetemünk is örömmel teljesíti.

Moszkvába egy nappal később indult vissza küldöttségünk, mert míg Grúziában a fákon még ért a füge, a főváros repülőterét belepte a hó. Az ajándékként kapott órák városnézéssel teltek, és a híres grúz zeneszerző Paliasvili reprezentatív emlékhangversenyének meghallgatásával.

Moszkvában kilenc hallgatónk várta, hogy beszámolhasson az ottani főiskolákban töltött hónapokról. Öten a MESZI-n, a Közgazdasági és Statisztikai Intézetben tanulnak hat hónapig.

Három-négy tárgyból vizsgát is tesznek. Szinte minden kérésüket teljesítik — a számítógépek alkalmazásáról pl. külön szemináriumot szerveztek számukra —, már csak abban kérték rektoruk közbenjárását, hogy szovjet diáktársaikkal együtt lakhassanak.

A vendéglátó főiskolával kapcsolatunk régi keletű. Oktatóik és belkertanszékünk munkatársai 1971-ben közös tanulmánykötetet jelentettek meg. Gazdasági-kibernetikai karuk dékánja már járt nálunk látogatóban. A MESZI egyik nevezetességét — az ipari tévéláncot — azonban érdemes volt működés közben is megnézni.

A tévélánchoz kapcsolódva központi diszpécserszolgálat dolgozik, ide futnak be a jelentések, pl. a hiányzások, s így szervezetten és gyorsan lehet intézkedni a helyettesítésekről. A főiskola foglalkozik a több mint 800 felsőoktatási intézmény oktatás és kutatásszervezésének kibernetikai rendszerével is.

Nyelvoktatásunk számára bizonyára igen értékes lesz az az ismeretség, amelyet egyetemünk képviselői kötöttek *V. Valentyinova Morozenko* tanszékvezetőnővel, aki egyben az Oktatásmódszertani Tanács szektorvezető elnöke is. A tanács irányításával állítottak össze nemrégiben egy 6000 szóból álló statisztikai gyakorisági szótárt — természetesen számítógépek segítségével. Közgazdászaink számára mind égetőbbé válik a szakszótárak hiánya, segítségükkel, a két tanszék közötti megállapodással talán ez a gondunk is megszűnik. A legközelebbi koncentrációk idejére már várják egyetemünk oktatóit.

A Nemzetközi Kapcsolatok Főiskoláján (IMO) is tanulnak hallgatóink. Az iskolának természetesen erős oldala a nyelvoktatás. Tudományos metodikai központjuk az egész világ számára dolgozik.

Látogatóinknak egy 30×30 perces tévé oktatófilmből vetítettek részleteket. A néhány perces történetet követően állóképre írt szöveg adott magyarázatot a korábban elhangzottakra.

Új laboratóriumunkban kevés a korszerű tananyag, így örömmel fogadtuk azt a három magnótekercset, amely a második-harmadik koncentrált anyagaiban igen jól használható. Ott helyben újabb tervek is születtek kölcsönös meghívásokra, esetleg egy közös tankönyv kiadására, oktatófilm készítésére.

A moszkvai látogatás harmadik állomásán, *a Plehanov* egyetemen már régi ismerősként köszöntötték egymást a két intézmény vezetői. Megállapították, hogy ez a kapcsolat „sínen van".

A Szovjetunióból Varsóba vezetett az út. A közgazdasági főiskola rektorával, helyetteseivel és dékánjaival folytatott beszélgetés során itt is felvetődött a tanszékek közötti személyes, aktív kapcsolat, szimpozionok rendezésének ténye. Varsóból Krakkóba utazva rektorunk diákcserét kezdeményezett a krakkói főiskolával.

A főiskolán élénken érdeklődtek új gazdasági mechanizmusunk, az egyetemünkön bevezetett koncentrált oktatás iránt — a lengyel felsőoktatás is reformjának kapujában áll — s szeretnének részképzésre is küldeni hozzánk hallgatókat.

A két országbeli látogatás emlékét szerződéstervezetek, barátságok őrzik. Hasznát elsősorban nem az utazók, hanem diákjaink látják majd.

— kék —

„A vizsga"

Mindjárt az elején nem értettem „—e—" múltkori számunkban megjelent „2 perces interjú" című írását. Nem értem ma sem, miért nézhettek a cikk írójára oly feltűnően kérdő tekintettel. Annyira kirúgtak volna a hámból október közepén, hogy novemberben még mindig viselnék a nyomait? Megint csak nem értem, miért csodálkozik a fiktív (és néma) beszélgetőpartner, amikor megtudja, hogy a Bajai Állami Gazdaságban tett üzemlátogatáson rúgtak ki a hámból. De a szerző természetesnek veszi ezt.

Tehát: mi sem természetesebb, minthogy a nemzetközi szakos hallgatók a számukra lehető legtermészetellenesebb dolgot művelték, amikor megnézték, „hogyan, milyen rendszerben dolgozik egy nagyüzemi gazdaság". A tett, ezek szerint, lényüktől nemzetközis létüktől idegen volt. Ha már azonban ott voltak, megtízóraiztak, megebédeltek, öblögettek, hát megnézték a sertéstelepet, a szeszfőzdét, és a borkombinátot is.

És egyúttal vizsgáztak is: „Kérdések felállításából, hozzáértésből. No, meg borivászatból." A „vizsga" kifejezés használatával egyetértek. Azt ugyan nem tudom, hogyan „vizsgázott" a csoport Baján, de a cikkéből áradó lelkesedéssel a szerző alaposan levizsgáztatja őket — az egész egyetem előtt!

—yÁ—

Előadás a modern felsőoktatásban

Vita

Évek óta hallatszanak hangok az előadások „ellen" és az előadások „mellett" nálunk is, más országokban is. Egyesek nem tudják másképpen elképzelni a felsőoktatás korszerűsítését, csak az előadások megszüntetésével, mások viszont újra meg újra hitet tesznek az emberi hang, az élőszó varázsa, az előadásban sajátosan jelentkező közvetlen emberi kapcsolat mellett.

Mi az igazság? Szükség van-e előadásokra a modern felsőoktatásban? Mielőtt a kérdésre válaszolnék, szeretném megjegyezni, hogy az „előadáselleneség" nem új jelenség. Jászi Oszkár például 1903-ban azt mondta: „... a szemináriumi oktatás az egyetem lényege, míg az előadás, amely a tankönyvek felmondásából áll, iskolamesteri szempontból — a hallgatóság gyöngébb elméjű részére nézve — talán bírhat jelentőséggel, de a tudomány szempontjából a tankönyvnyomtatás feltalálása óta alig tekinthető egyébnek, mint egy célját vesztett „survival-nek", mely az emberi tunyaság és konzervatívizmus folytán megmaradt a tudomány élő testében."

Akkor is, azóta is az egyik leggyakrabban visszatérő érv az előadások ellen „a könyvnyomtatás feltalálása", a jegyzet, a tankönyv, a szakirodalom megléte. Igen, érv, ha az előadás valóban a tankönyvek felmondásából áll, vagy legfeljebb megtoldja még az irodalomból vett idézetekkel. Ilyen előadások voltak és vannak is, ezekre valóban nincs szükség; ezek — a szó igazi értelmében — nem is előadások.

A jó előadó elsősorban nem közöl, hanem szellemi izgalmat gerjeszt, problémákat vet föl, „monológját", belső gondolati párbeszéddel szövi át: felvázolja a kérdés eredetét, gyakorlati mozzanatait, elméleti hátterét; változatokat, lehetséges válaszokat követ nyomon, ábrázolja a különböző iskolák, irányzatok harcát egymással, nyomatékosítja azt, ami mondanivalójukból ma is maradandó, jelenlegi látásmódunk kialakulásához hozzájárult; bepillantást enged a probléma jövő megoldásába. Röviden: az előadó nem valamilyen dogmává merevült „tudást" igyekszik a hallgató fejébe áttölcsérezni, hanem megjeleníti a haladó, a vívódó, az önmagát újjászülő tudomány drámai harcát a tudás birtokbavételéért és felhasználásáért, és a hallgatóságot — amint azt az igazán jó színházban teszik — e dráma résztvevőjévé avatja.

Ezt nem pótolhatja a jegyzet, a tankönyv — ez a személyes ráhatás művészete, amelyben a tudás úgy koncentrálódik, mint a hangverseny-zongorista ujjaiban a megelőző mesterek remekművei. „Az élőszóval való előadás keretébe — írja Galla cseh professzor az előadás módszertanáról szóló tankönyvében — az anyag az előadó egyéniségén átszűrve teljesen új formában kerül a hallgatóság elé, egy olyan ember interpretálásában, aki egészében áttekinti a tényeket és az irodalmat, aki ismeri az előadottak gyakorlati alkalmazásának lehetőségeit, és aki előadás közben együtt él és lélegzik hallgatóival."

Az előadás során már nem csupán a tudományra figyelünk — azt korábban kell magunkévá tennünk —, hanem a hallgatókra. Program, tanterv, tematika, tankönyv mind ott van tudatunk hátterében, de a háttérben. Az előtérben az adott hallgatóság összetétele, eddigi pályafutása, pszichikus állapota, érdeklődése vagy érdektelensége, fejlettsége vagy fejletlensége áll.

A szemekben való olvasás, az arcmimika önkéntelenné vált megfigyelésén át a modern technikai visszacsatoló berendezésekig — alkalomszerű gyorstesztelésekig — sok mindennel lehet biztosítani azt, amit gyakran kérnek számon az előadásokon (és gyakran joggal, ha előadói gyakorlat egyes eseteit, avagy válfajait tekintjük): a visszacsatolást. Nem lehet viszont más úton pótolni azt, amit a jó előadó produkál, „együtt élve és lélegezve" tanítványaival.

A hallgató élő, de nem kész ember. Óráról órára meg kell nyerni, utána kell nyúlni, ha elernyed, feloldani gátlásait a nehezebben érthető pontoknál, bevezetni a tudományba — nemcsak szembesíteni vele —, új összefüggéseket tárni fel ott, ahol kezdetben nem lát semmit, mert nem látja a betűtől a mondatot, a mondattól a fejezetet, a fejezettől a tantárgyat, a tantárgytól az életet, az élettől a jövőt. Az előadó a feladatokhoz képest csak alárendelten manipulál ismeretekkel, mert azok amúgy szép rendben megvannak, és megtalálhatók minden jobb kézi-, tan- és szakkönyvben, megvannak lemezeken és szalagokon, álló, mozgó és hanggal összekapcsolt képsorokon, programozva vannak (lesznek, lehetnek) megfelelő programokban.

Nem egyszerűen ismerethordozó az előadó. Az előadó oktató és nevelő; más forrásokból származó ismeretek koordinálója: mint előadó, ugyanazt akarja, amit a szónok: hatni. Érvelni, meggyőzni, érzelmeket is megmozgatni, érdeklődést kelteni ott, ahol az nincs meg, cselekvésre késztetni, embert hivatásra nevelni.

Az előadást nem megszüntetni kell, hanem jellegében megváltoztatni, hogy az ismeretek egyszerű közlése helyett minél inkább az egész tanulmányi munka vezérlése legyen, hogy az előadó felhasználja, előkészítse és betetőzze, egyszóval koordinálja mindazt, amit a programok, az egyébként valóban döntő jelentőségű szemináriumok és gyakorlatok, a szakkönyvek, az audiovizuális technikai eszközök nyújtani tudnak, mégpedig úgy, hogy az előadás azoknak szóljon, akik hallgatják. Majd ha azoknak szól, akkor a „hallgatás" nem lesz passzivitás és csökkenni fognak az előadással kapcsolatos panaszok.

Ehhez a középiskolának is lépni kell egyet, valójában „éretté" nevelve és nem egyszerűen sokat tudóvá oktatva tanulóit. Lépnie kell az egyetemnek is. Amilyen természetes, hogy a IV—V. éves hallgató tanulmányi munkájában már szeminárium, a gyakorlat, az egyéni tanulás különböző formái, a diplomamunka elkészítése — tehát bizonyos értelemben már a kutatás és az alkotás — válik fokozatosan az uralkodó elemmé, ugyonolyan természetes az elővezető szerepe az alsóbb évfolyamokon. Mit tesz az előadó a kezdő tanulmányi időszakban? Rendszerez, kiegészít, kitekint a világba, a legfrissebb mozgásirányzatokba, és bevezet — sajátos területekre.

Lehet, sőt kívánatos is, hogy a jövő oktatója „címszereplő" helyett inkább „rendező" legyen de megmarad, mint a darab rendezője, és a darabban szereplők azért mindig fognak beszélni; a címszereplő (illetve a rendező) is; időnként — minden bizonnyal — összefüggően is.

FALUDI SZILÁRD
a Felsőoktatási Kutatóközpont tudományos főosztályvezetője

Vita

Szeptember 16-án megkezdett vitánkhoz hozzászólt kérésünkre a szerző is, aki, mint mondotta — úgy vélem, a Népszabadságban szeptember 23-án megjelent cikkem, megfelelő lesz... örülök, és megtiszteltetésnek tartom, hogy a KÖZGAZDÁSZ színvonalas és érdekes vitájában részt vehetek.

TDK-témák

A MUNKATUDOMÁNYI TANSZÉK ÁLTAL MEGHIRDETETT TÉMÁK MUNKAPSZICHOLOGIÁBÓL:

I.

— Munkahelyi légkör komplex elemzése, figyelemmel a kutatói munka szerveezti feltételeire, szociálpszichológiai determinánsaira.

II.

— A beváltást befolyásoló pszichés jellemző meghatározása konkrét munkavégző csoport vizsgálata alapján.

III.

— A munkahatékonyságot és megelégedettséget befolyásoló tényezők vizsgálati koncepciójának kialakítása a munkavégzőktől kapott közvetlen információk alapján.

IV.

— Korszerű üzem- és munkahely-kialakítás ergonomiai szempontjai.

KÖZLEKEDÉSI TANSZÉK

— A műszaki fejlesztés főbb irányai, lehetőségei és népgazdasági hatásai (adott vállalatra, ágazatra, vagy a közlekedés egészére).
— Adott közlekedési vállalat üzemszervezési feladatai a közlekedéspolitikai koncepcióból fakadó feladatok végrehajtása érdekében.
— A munkaidő-csökkentés terén elért eredmények további lehetőségek és feladatok (adott vállalatnál, ágazatban vagy a közlekedés egészében).
— A szállítmányozás szerepe a közlekedési feladatok ellátásában.
— A fuvarpiac sajátosságainak elemzése.
— A személyszállítás minőségi színvonalának emelése és mérésének lehetőségei.
— A közlekedés munkaerő-ellátottságának jelenlegi problémái és távlatai.

A fenti témákon kívül pályázni lehet a közlekedés fontosabb kérdéseit tárgyaló egyéb munkákkal is. (Lásd miniszteri pályázat.)

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK TANSZÉK

— A szocialista országok külpolitikájának alapelvei.
— A szocialista országok egymáskközötti kapcsolatának fejlődése 1945-től napjainkig.
— A „békés egymás mellett élés" politikájának elvei és gyakorlata.
— Az imperializmus antikommunista politikája napjainkban.

KÜLKERESKEDELMI TANSZÉK

— Piacpotenciál vizsgálatának matematikai módszerei,
— Gazdasági növekedés, tudományos-technikai forradalom és nemzetközi munkamegosztás összefüggései a fejlett tőkésországok gazdaságában,
— Valutapolitika-valutagazdálkodás a konvertibilis valutájú kis országokban,
— A KGST valutáris mechanizmusának problémái,
— Magyarország a Kelet-Nyugati kereskedelemben,
— A gazdasági szabályozók hatása a külkereskedelemre,

BELKERESKEDELMI TANSZÉK

— Egy árucsoport vagy szolgáltatásnem szerepe a lakosság fogyasztásában, a fogyasztás várható alakulásának tendenciái,
— A kereskedelmi vállalatok középtávú tervezésének módszertani problémái,
— A fogyasztás távlati tervezésének módszertani problémái,
— Életszínvonalpolitikánk és a fogyasztás összefüggései,
— Az ABC áruházak értékesítési munkájának megszervezése,
— Az ipar és a kereskedelem közötti kapcsolat,
— A gazdasági mechanizmus reformjának tapasztalatai a kereskedelmi vállalatoknál,
— A kereskedelmi beruházások hatékonyságának módszertani problémái.
— A fogyasztói szövetkezeti kereskedelem fejlesztésének időszerű problémái.
— A reklámhatékonyság vizsgálatának módszertana,
— Egyes kereskedelmi ágazatok gazdasági hatékonyságának vizsgálata,
— Egy-egy fogyasztási cikk piackutatásának tapasztalatai.
— Marketingszemlélet és konzekvenciái a ker. vállalatoknál.
— A kereskedelmi ismeretek oktatásának módszertana.
— Egy-egy keresletbefolyásoló tényező hatásának szemléltetési módszerei.

SZÁMVITELI TANSZÉK

— A gazdasági tevékenység értékelési rendszerének elméleti és módszertani kérdése,
— A közgazdasági szabályozók adta lehetőségek feltárásának elméleti és módszertani kérdései,
— A vállalati mérleg mint a vezetői döntések egyik legfontosabb alapdokumentuma,
— A vállalati mérlegbeszámoló mint a makró és mikró szintű információs rendszerek egyik csomópontja,
— Vállalati belső célokra alkalmas mérlegtípusok kialakításának elméleti és módszertani kérdései.
— A vállalati mérlegbeszámoló és a vállalati információs rendszer kapcsolatai,
— A vállalat pénzügyi helyzetének vizsgálata a vállalati mérleg alapján,
— A vállalatok gazdasági tevékenységét jellemző mutatószámok és azok egységes modellrendszerbe való foglalásának elméleti és módszertani kérdései,
— A vállalat vagyoni helyzetének vizsgálata a vállalati mérleg alapján,
— Eredményelemzés elvi és módszertani kérdései,
— Költségelemzés elvi és módszertani kérdései,
— Az általános költségek elemzésének elvi és módszertani kérdései,
— Vállalati vezetés információ igénye és kielégítésének módjai,
— A döntéscentrikus számviteli információs rendszer kialakításának feladatai, eszközei és módszerei,
— A vállalati információs rendszer komplex gépesítésének előfeltételei és feladatai,
— Az ügyviteli munka és a vállalat-alaptevékenység összefüggései, kölcsönhatásai,
— A vállalati belső ellenőrzés feladatai, módszerei — különös tekintettel a korszerű ügyviteli-, adatfeldolgozó gépek alkalmazására.

Fenti témák a népgazdaság valamennyi ágazatára kidolgozhatók.

(Következő számunkban folytatjuk)

Első országos tanácskozásukra gyűltek össze 19-én délelőtt az egyetemek, főiskolák, **Studium Generale** akciójának képviselői. Az egyetemünkön megrendezett egész napos tanácskozáson a diákszemináriumok (Studium Generale) szervezői a plenáris és szekcióvitákban, referátumokban egymás munkájának könnyítése érdekében tisztázták mozgalmuk alapelveit, s megvalósításához egységes módszereket is javasoltak.

Dr. Vajó Péter, a KISZ KB titkára az írásbeli vitaanyag néhány pontját elemezve leszögezte, hogy a diákszemináriumok, s céljuk egész közvéleményünket foglalkoztató politikai témává váltak. A felsőoktatási intézmények diákjai nagy jelentőségű politikai akciójuk célját sok helyütt úgy fogalmazzák meg, mint a hátrányos helyzetű középiskolások egyetemi tanulmányokra való felkészítését. A hátrányos helyzet meglehetősen amorf fogalma azonban nem ad választ arra, miért éppen a KISZ-szervezetek, s ezek is miért kiemelt politikai akcióként végzik ezt a munkát. (Nem beszélve arról, hogy ez az ún. hátrányos helyzet megjelölés pejoratív értelműen csenghet, s jogos önérzetet sérthet.)

A hat szekcióülés vitáin és a plenáris ülés felszólalóinak véleményét is egyeztetve végül egységes álláspontot foglalt el a Diákszeminárium. A KISZ egyetemre való előkészítő akcióinak társadalompolitikai **célja** a társadalmi mobilitás fenntartása, erősítése. **Eszköze** pedig értelemszerűen nem lehet más, **mint a szellemi pályákra kerülés szempontjából hátrányban levő munkás-paraszt származású tehetséges középiskolások érdeklődésének felkeltése az értelmiségi foglalkozások iránt, felkészültségük javítása, önbizalmuk növelése.** A segítségre várók körét természetesen nem lehet merev határok közé szorítani, minden egyes diák esetében körültekintően kell döntenie a patronálásról az egyes KISZ-szervezeteknek. A kiválasztásban a legnehezebb momentum a tehetség fogalmának, általánosítható mértékrendszerének kidolgozása. A tanácskozás részvevői megegyeztek abban, hogy ehhez a Pedagógiai Intézet segítségét fogják kérni.

A KISZ-szervezetek és egyéb társadalmi szervek (tanácsi, szakszervezeti) előkészítő tanfolyamai gyakran keresztezik egymást, ezért a koordinációs bizottságok létrehozását valamennyien jó gondolatnak tartották. A diákszemináriumok egységes tematika és tananyag kimunkálását is igénylik, azzal a megszorítással, hogy kizárólag azokban a tárgyakban dolgozzák ki, amelyek nem követelik meg az egyedi tartalmat és formát. Az egyedi adottságok messzemenő figyelembevételére figyelmeztettek a foglalkozások formájának egységes kialakításakor is. **Egyetemünk gyakorlata — a táborokat követő levelezés — egyértelműen a leghatásosabb módszernek bizonyult.**

Idén körülbelül 2700 középiskolásnak biztosít helyet a KISZ a bentlakásos előkészítőtáborokban. Az egyéb szervek szervezésében megrendezendő előkészítő tanfolyamokkal együtt 5000 részvevője lesz a kétkezi dolgozók gyermekeinek továbbtanulását segítő mozgalmaknak. Hatásosságuk sok tényezőn múlik, de legfontosabbnak az tűnik, hogy mindkét formát összehangoltan alkalmazzák. Ne legyen sehol olyan versengés, hogy egy adott körzetben ki legyen a gazdája, a KISZ vagy a tanács, hanem valamennyi felsőoktatási intézményt, társadalmi szervet bevonva az ország egész területén kutassuk fel a tehetséges munkás-paraszt gyerekeket. Bőségesen akadnak még fehér foltok, ahová a segítő szervezés nem ért el.

Bőségesen vannak olyan tennivalók, amelyekre mozgalmunknak sem ereje, sem lehetősége nincs. Bár nagyszerű vállalkozás, hogy a Műszaki Egyetem csoportja a szakmunkásképző intézeteket is megkísérli bekapcsolni akciójába, s az ELTE segítő keze már egyes általános iskolákba is elér, végső, tartós megoldást csak jelentős állami intézkedések hozhatnak. **1973-tól bevezetik a középiskolás ösztöndíjrendszert, azonban még számtalan tennivaló akad.**

A kollégiumi hálózat fejlesztése — 51 000 felsőtagozatos általános iskolás jár be tanyákról az iskolába —, a szakképzett pedagógusok számának növelése a vidéki iskolákban —, jelenleg minden ötödik kisdiák összevont osztályokban tanul — és a kollégiumi nevelők megbecsülésével a legjobb pedagógusok „vonzása" erre a fontos feladatra — lenne a megoldás. Kísérletek, a kutatómunka szélesítése és gyorsítása kell megelőzze iskolarendszerünk, nélkülözhetetlen tökéletesítését. Ebben az összetett feladatsorban a diákszemináriumok egy láncszemet adnak, de fontos összekötő láncszemet a holnapi lehetőségek és mai érdekeink között.

Mert, hogy érdekünk is, minél több tehetséges és az értelmiségi hivatások vonzási körétől távolabb élő fiatal felkutatása, azt nemcsak a rátermettségüket tanulmányi eredményeikben, az egyetemek mozgalmi életében tevékenyen, világos célkitűzésekkel bizonyító volt stúdiumosaink bizonyítják. Jó iskola is társadalom és emberismeretből, a tanítás, nevelés felelősségének felnőtt gyakorlására valamennyi diákszeminaristának. — **kék** —

(Következő számunkban folytatjuk)

Tíz hónap — Amerikában

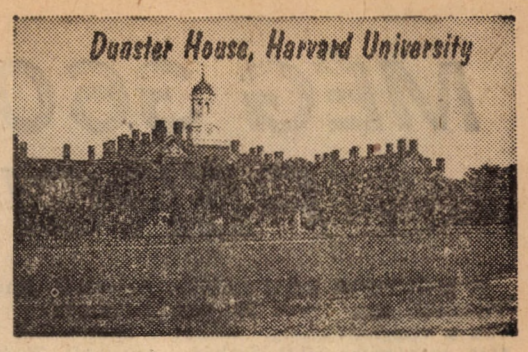

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem és a Ford Alapítvány között fennálló Menagement-program keretében intézetünkből évente öt oktató vesz részt amerikai egyetemek vezetőképző tanfolyamain. Szakismereteik bővítése mellett, ösztöndíjasaink az amerikai vezetőképzésben alkalmazott korszerű pedagógiai módszerek tanulmányozásával foglalkoznak. Olyan módszerek megismerésével, melyek hazai átültetése lehetséges, s az egyetemünkön jövő évben létrehozandó vezetőképző intézet munkájában hasznosíthatók.

Az első öttagú csoport az 1970—71-es tanévre utazott az Egyesült Államokba.

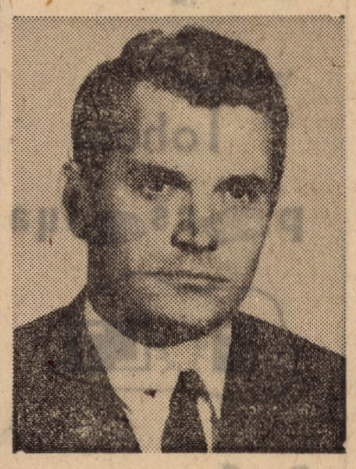

Nemes Ferenc, a munkatudományi tanszék gazdaságszociológiai csoportjának vezetője, az első öt Ford-ösztöndíjas egyike, két világhírű egyetem, az MIT (Massachusetts Institute of Technology) és a Harvard University vezetőképző programjában vett részt.

Az Alfred P Sloan School of Menagement (MIT) és a Harvard Business School kurzusainak látogatása mellett kapcsolatot tartott a két anyaegyetem szociológiai tanszékével is, több témában anyaggyűjtő, illetve kutatómunkát végzett. A kiküldetés végén tett szakmai utazás során más egyetemekre is ellátogatott, a szociológia több neves amerikai szaktekintélyével találkozott.

Dióhéjban ennyit magáról a tízhónapos tanulmányútról. Ami számunkra ennél érdekesebb, az már az út eredménye. Összegyűjtött tapasztalatok, ismeretanyag rendszerezett, továbbgondolt, hazai viszonyainkhoz mért és alakított halmaza. Készülő és már elkészült tanulmányok. A Harvard egyetemen több mint fél évszázada igen sikeresen alkalmazott eset-módszernek tanulmánysorozatot szentel Nemes Ferenc.

Az eset-módszer főbb sajátosságairól című első rész már elkészült, az esettanulmány osztálytermi feldolgozását, illetve az esettanulmány készítésének metodológiai problémáit tárgyaló második és harmadik rész még kidolgozásra vár.

CSELEKVŐKÉPES SZAKEMBERT

Hazai képzésünk egyik nagy problémája az elmélet és gyakorlat viszonya, aránya. Végzősök és friss-diplomások körében nem ritka az olyan panasz, hogy az egyetem túlságosan elméleti, a gyakorlattól távolálló képzést ad. Az eset-módszer, (ami jól bevált módszer a vezetőképzésben és megfelelő adaptálással alkalmazható a normál egyetemi képzésben) nagy erénye, hogy közvetlen kapcsolata van a valósággal, hogy aktivizál s egy sor, a gyakorlati munkában szinte nélkülözhetetlen készséget fejleszti.

A módszer lényege, hogy a hallgatók hagyományos előadások helyett valóságos gazdasági és vezetési helyzetek, szituációk elemzésén keresztül sajátítják el szakterületük elméleti és gyakorlati ismereteit. A valóságnak egy-egy szegmentje esettanulmány formájában kerül a hallgatók elé, amelyet — tanári irányítás mellett — vita keretében dolgoznak fel.

Ez az oktatási forma tanárral és diákkal szemben mindenképpen nagyobb követelményeket támaszt. Más típusú szakmai ismeretekre van szüksége a tanárnak, más módszereket kell kialakítania mint a hagyományos előadások gyakorlatában. Míg a hagyományos módszernél a diák többnyire passzív befogadófél az eset-módszer aktivitást, alkotó gondolkodást, rugalmasságot követel tőle, fejleszti a kockázatvállalás iránti készséget.

A döntéskényszer a cselekvésre való hajlandóság mellett a cselekvés következményeiért történő felelősségvállalásra szorít.

Az esettanulmányok feldolgozása során korábbi (esetleg passzív) ismeretei használatára van utalva a hallgató — az esetleges fehér foltok felszínre kerülnek — ugyanakkor egy-egy eset kapcsán új ismereteket sajátítanak el. Az eset-módszer sikeres alkalmazásához mindenekelőtt jó esettanulmányra van szükség (ez egy külön tanulmány témája). Ennek a módszernek is vannak korlátai (felelősség hiánya, egyszerűsítés stb.) ennek ellenére a módszer elvitathatatlanul sok és nagy erénnyel rendelkezik, s ez indokolttá teszi szélesebb körű alkalmazását — ezzel a gondolattal zárja az eset-módszer főbb sajátosságairól írt tanulmányát Nemes Ferenc. Egy másik tanulmánya ugyancsak az elmélet és gyakorlat munka és tanulásnak az amerikai felsőoktatásban alkalmazott integrációjával foglalkozik. A kooperatív oktatási forma érdekességével és sok szempontból igen hasznos voltával hívta fel magára a figyelmet.

KÉT HALLGATÓ — EGY ÁLLÁSBAN

A kooperatív oktatási formát két megfigyelésre alapozták. Az egyik, minden szakmának vannak olyan sajátosságai, amelyeket csak a szakma közvetlen gyakorlásán keresztül lehet elsajátítani. A másik, legtöbb egyetemi hallgató az USA-ban kénytelen szünidei, vagy többé-kevésbé rendszeres munkát vállalni, hogy az oktatási költségeket fedezni tudja. Ezek az állások viszont legtöbb esetben semmiféle összefüggésben nincsenek a hallgatók szakmai aspirációival, nem járulnak hozzá a szakmai fejlődésükhöz.

A kooperatív oktatási forma ezért egy sajátos oktatási tervben igyekszik integrálni az egyetemen szerzett ismereteket a gyakorlati munka során szerzett tapasztalatokkal. Ezt úgy oldják meg, hogy tanulópárokat szerveznek, akik negyedévenként váltják egymást a munkahelyen, illetve az iskolában.

Az elhelyezéseket a tantestületi koordinátor bonyolítja le.

Ezt a módszert 1906-ban kezdték alkalmazni az USA-ban (eleinte csak a mérnökképzésben) jelenleg több mint 200 egyetemen és főiskolán mintegy 70 000 diák tanul ebben az oktatási formában. A módszer népszerűsége érthető, hiszen a hallgatók az elméleti anyagot mindjárt szembesíthetik a valósággal, jó gyakorlati szakemberekké válnak és anyagilag így nem okoz nehézséget számukra a tanulás (ezeken az egyetemeken a legnagyobb a színesbőrűek aránya).

A vállalatok is szívesen fogadják a jelölteket, részben mert mindenhol akadnak „félszakembert" igénylő fél-szakmai munkahelyek. Másrészt lehetőségük nyílik a potenciális utánpótlás áttekintésére, s végül, ha sikerül megállapodni a hallgatóval, frissen végzett kezdőben egy gyakorlott szakembert kap a vállalat.

A módszer iránt komoly érdeklődést tanúsít a Szovjetunió is. Hazai adaptálásának jelentőségét Nemes Ferenc abban látja, hogy nagy előrelépést jelentene a gyakorlati képzés irányában, jóval többet adna a hallgatóknak a jelenlegi üzemi, illetve szakmai gyakorlatnál. Ugyanakkor segítene a jelölteknek szűkebb szakterületük kiválasztásában, lehetőség nyílna az esti és levelező hallgatók számának csökkentésére (hiszen közülük is sokan anyagi problémák miatt választják ezt a tanulási módot). A módszer alkalmazása esetén valószínűleg jobb együttműködés alakulhatna ki a vállalatok és egyetemek között.

Két — Nemes Ferenc által feldolgozott, tanulmányútjának tapasztalataira épülő — oktatás módszertani témával foglalkoztunk. Szűkebb szakterületéhez kapcsolódó téma a szervezetek szociológiai elemzése (a rendszeren belüli emberi magatartás különféle szempontú interpretációja) most készül. Az egyéves kiküldetés hatása a mindennapi munkában a gazdaságszociológiai előadásokban is érezteti hatását.

NAGY KATALIN

A „közvélemény" a számítástechnikáról

Már több vélemény látott napvilágot e lap hasábjain a sokat emlegetett számítástechnikai koncentrációról, a számítástechnikáról. Legutóbb **Csépai János** tud. munkatárs írását olvashattuk ezzel kapcsolatban „Magánvélemény a számítástechnikáról" címmel. A magánvélemény nézőpontja: az újért, a hallgatók jobb felkészítéséért felelősséget érző oktató nézőpontja, aki a tanszék célkitűzéseinek ismeretében — jobb híján — a vizsgaeredmények tükrében próbál feleletet adni a kérdésre, hogy „az út, amelyen elindultunk, mennyire járható a hallgatóság számára" —, noha maga is jelzi, hogy ez önmagában nem elegendő az egyértelmű állásfoglaláshoz.

Megalakult az I. évfolyam vezetősége, és felmérést készített, hogy a hallgatók menynyire tartották járhatónak ezt az utat. Erről szeretnénk most röviden szólni, s ezzel kiegészíteni az eddigi véleményeket.

Legyen kiindulópontunk a cikkben önkritikusan felvetett kérdés: „Mit tettünk annak érdekében, hogy jó vizsgaeredmények születhessenek?"

Tanultunk. Ki többet, ki kevesebbet, a többség (már az évfolyam többsége) szerint *korántsem megerőltető* mértékben, a vizsgaeredmény és a tanszék szerint *korántsem elegendő* mértékben. Ennek viszont fontos következményei adódtak.

Ez a lazább tanévkezdés könnyítette meg az egyetemi életbe való bekapcsolódást, lehetőséget biztosított a csoportok közösséggé kovácsolódására, amivel többé-kevésbé éltek is.

E lazább tanévkezdés után egyszerre nehezedik ránk az egy hónappal lerövidült félév teljes súlya: a sokunk számára merőben új politikai gazdaságtan, filozófia, lineáris algebra, informatika követelményeivel.

Az első évfolyam számára az ez évben elsajátítandó tananyag 5400 oldal. (? — **Szerk.**) Ebből szeptemberre számítástechnikából 143 oldal, politikai gazdaságtanból még enynyi sem jutott!

Éppen ezért nagyon hasznos lett volna szeptemberben nagyobb anyagrészt venni politikai gazdaságtanból, és esetleg filozófiai bevezetést tartani, megfelelő irodalomjegyzék összeállításával megkönnyíteni a filozófiai tanulmányok megkezdését.

Akkor ezt még nem tudtuk, s októberben is a szeptemberi intenzitással tanultunk.

Október közepén jártunk már, amikorra a röpdolgozatok eredményei ráébresztettek bennünket a valóságra. Most nincs más hátra, mint tanulni,

s január végén töprengeni: vajon elegendő volt-e az idő az első vizsgákhoz szükséges nekifutáshoz.

Ezektől a problémáktól függetlenül megállapítható: *az egész évfolyamot érintő koncentráció számára a tanszék megfelelő körülményeket biztosított.*

Az előadások közül problémát talán csak a hardwarerel kapcsolatos előadások okoztak. Sokan hosszúnak tartották a 4 órás előadásokat.

A vélemények szerint a szemináriumok általában jól egészítették ki az előadásokat, módot adtak a begyakorlásra. Igen sokan elmondták, hogy több, de rövidebb szeminárium hatékonyabb és kényelmesebb lett volna; sokan voltak egy foglalkozáson ez csökkentette az aktív begyakorlás és a gyakoribb ellenőrzés lehetőségét.

A jegyzettel kapcsolatban néhányan felvetették, hogy jó lenne

kiegészíteni egy rövidke lexikonnal, mely a fontosabb fogalmak pontos meghatározását tartalmazná;

többen is kiemelték a kidolgozott feladatok nyújtotta segítséget.

Az általános vélemény szerint a vizsga nem volt nehéz, s az értékelésnek ez a formája reálisabb, mint egy esetleges gyakorlati jegy.

Ki többet, ki kevesebbet — de hasznos dolgot tanultunk szeptemberben. S ha a vizsgaeredmények talán nem lesznek olyanok, mint amilyeneket a fentebb említett cikk írója remél, valószínű, nem annyira az lesz az oka, hogy nem sajátítottuk el megfelelően az algoritmikus gondolkodásmódot, hanem nem jutott idő „algoritmizálni az anyagot". S talán kellő mértékben memorizálni sem.

Száz János
I. évf. tan. fel.

KÖZGAZDÁSZ

— A KOMPLEX PROGRAM sorozatunk befejező részét anyagtorlódás miatt, következő számunkban közöljük.

MÉG 36000 PERC!

A MÚLTKOR RÁM IJESZTETTEK. Már csak 39 nap van a vizsgaidőszakig. Hűha! Hát, ez tényleg ciki! Ámbár... aggodalomra semmi ok. Utánaszámoltam és kiderült, hogy még mindig 600 óra, illetve — annak, aki ezt kevesli — 36 000 perc áll rendelkezésre az első attrakcióig. Szóval, csak nyugi. Nem lóverseny ez, és még mindig át lehet kalkulálni másodpercekre is. Megnyugodtam.

Tanulni azért kell, sőt, egyesek szerint nem árt. Aki nem tanul, abból nem lesz ökör. Csak közgazdász. De az sem biztos. Nálam a tanulásnak már hagyományai vannak. Mindig addig tanulok, amíg meg nem unom, és ott nem hagyományozom az egészet a sarokban. Néha van úgy is, hogy elő sem veszem.

Mint öreg, meg tradicionális, meg tapasztalt tanuló, hivatottnak érzem magam arra, hogy tanácsokat osztogassak, hogyan tanuljatok. Ti. Mert én azért nem, naná, majd pont most, a végén? Tehát. Vegyük kézbe a könyvet, és szemünkkel kövessük a betűk sorozatát. Ha eljutunk egy sor végére, ne felejtsünk el újat kezdeni. Ez a szisztéma egyedülállóan univerzális, bármely tárgy tanulható ilyen módon, sőt, hasznos lehet írásnál is. Bár írni lehet a padra, vagy a térdünkre is, csak ott nem olyan mutatós.

FONTOS, HOGY ARRA KONCENTRÁLJUNK, amit éppen csinálunk. Ha valaki jól koncentrál, félig már nyert ügye van. Hogy mást ne mondjak, Kolumbus is Indiára koncentrált, és felfedezte Amerikát. Ennyit az összpontosításról.

Szerezzünk áttekintést az anyagról. Tegyük magunk elé a füzetet, a jegyzetet, a köt. irodalmakat és a tankönyvet, aztán úgy bal szemmel, kicsit alulról, tekintsük át az egészet. Ha soknak találjuk, vegyünk el belőle valamit. Én mindig a köt. irodalomnál szoktam kezdeni.

Miután így képet alkottunk az anyag mennyiségéről, elkezdhetjük a részletes nemtanulást. Ilyenkor kell nem megtanulni a kisebb részösszefüggéseket, az anyag gerincét. Ha esetleg mégis maradna ránk valami, az azért nem hátrány.

Forduljunk gyakran szemináriumvezetőnkhöz. Kérdéseinkre ne mindig várjunk értelmes feleleteket, de azért nem árt, ha megjegyzi, hogy nekünk szoktak problémáink lenni, és különben is, így könnyebben megmarad benne az az érdeklődő fizimiskánk. Hasonló célból — és csak ezért — járjunk sokat konzultációkra is...

NÉHA LAZÍTSUNK. Nem lehet, ugye, egyfolytában sokáig megfeszített munkát végezni. A tankönyv egyébként sem krimi, hogy ne bírja letenni az ember. Szóval, le kell tenni. A gyilkos úgyis csak a tanár lehet.

Ennyit elöljáróban. Elkapkodni azért nem kell, mert ugye, még mindig 36 000 perc van hátra, de lehet, hogy valamivel több. És, hogy az idő mennyire relatív, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy már csak 29-et kell aludni — karácsonyig.

—bors—

Filmarchívum

A vizsga előtti ültetés során elküldik mellőled eminens ismerősöd — **Az Angyal elrablása**

A ZH-írás közben sürgős aláírnivalót hoznak szemináriumvezetődnek — **FELSZABADÍTÁS I.**

Rossz helyen írta alá — **FELSZABADÍTÁS II.**

Kisegítő információ statisztikavizsgán — **Kapaszkodj a fellegekbe**

Reggeli előadáson az I-esben — **Sivatagi 13-ak**

Rendkívüli szoc. segély — **Fogd a pénzt és fuss**

Földrajzvizsga előtt — **Ha kedd van, akkor ez Belgium**

Zsibongó nagyszünetben — **Hangyaboly**

Átmehetek még a rektorin... — **Optimista tragédia**

10-kor még tart a szeminárium — **Csengetnek, nyiss ajtót**

Öt vacsorajegyet szereztél — **Úrvacsora**

Fogyasztási alap a nemzeti jövedelemben — **Mindez az embereké maradt**

Koncentrált időszak — **Hurrá, nyaralunk**

Hattyúnyakú egs. — **A boldogság madara**

Tananyagbírálat — **Kockázatos akció**

Eredményhirdetés matematikából — **Hogy szaladnak a fák**

Mérlegelemzés — **Hogyan kell egymilliót lopni**

Nyári gyakorlat a SZU-ban — **Belorusz pályaudvar**

Felfogtam a sűrűség függvényt — **Fény a sötétben**

Egyetemi erkölcstan — **Van, aki megteszi, van, aki nem**

Gyak. vezetőnő matekból — **Rita, a Vadnyugat réme**

Puskázott-e a népköztársaságis — **Vizsgálat egy minden gyanú felett álló polgár ügyében**

Új épületbe költözik a Statek tanszék? — **A halál erődje**

Magas rangú látogató étkezik a menza diák oldalán — **A főnök inkognitóban**

Jelest kapott analból — **Lány a pisztollyal**

Vita a nők emancipálásáról — **Azok a csodálatos férfiak és A bostoni fojtogatók**

Szaporodnak az UV-k — **A nő hétszer**

Barátom megnősült — **Egy nehéz nap éjszakája**

—BORSIMOR—

Nyugi... nyugi!

A csapatok kivonultak a pályára. Közönség nem volt, itt mindenki játszott. Élénk szerelésben a mat. tanszék, gyászmezben a hallgatók. És megkezdődött a mérkőzés. A tanszék szimultánt játszott a gyerekekkel. Az első fordulóban a játékosok fele feladta a küzdelmet — a halmazelmélet valóban védhetetlen. 1:0 a tanszék javára. És következett a második forduló. A feladat két mátrix összeszorzása, a fiúk ragyogó hajrával egyenlítettek. Bár volt, aki itt is leadta a két pontot, és most már reménye sincs a győzelemre.

A rangtételeknél megint a tanszék húzott el, majd a lineáris egyenletrendszerek megoldásában újra egyenlítettünk.

S az öldöklő küzdelem folyik tovább. A tanszék egyelőre a mérkőzéseknek körülbelül 60%-ában nyerésre áll (3:1, 4:0), 20%-ban van döntetlenre kilátás, ami osztályozót, ill. utóvizsgát von maga után, és csak a fennmaradó 20% az, ahol a küzdelemben nem a hallgató marad alul.

Mi, szerencsés kívülállók nagy érdeklődéssel figyeljük a harcot, és csak azt tudjuk mondani, hogy nyugi, nyugi, a tanszék bár félelmetes, de nem legyőzhetetlen ellenfél.

— igy —

BETŰJÁTÉK

EGYÉNISÉG

UTAZÓ NAGYKÖVET

Benkő Viktor rajzai

Közivászati kérdés

Asztal alatt él a magyar!

Na, de ilyet! — mondhatnák. Ne személyeskedjünk! Vagy ha már azt tesszük, akkor a fehér asztal fölött! Igy mindjárt kisebb a szeszfok. S ami a gyomrunkban, az a poharunkban. Sört ide, bort ide, ez csak természetes! Tulajdonképpen nem iszunk sokat, csak sok az ital. Meg a kirakat. A fájós torok, a kiszáradt torok, a bánatos torok, az énekes madár és a feneketlen bendő. A sok kutyaharapást pedig igazán gyógyítani kell! Hukk! Mert ugye más hivatalból inni, s más a hordóból. Vagy zugból. A gondolkodás felé félúton.

Azt mondják, a kulacs a szakmával jár. Egy jó agrárszakembernek ugyancsak szükséges képesség, hogy megigyon pár litert! Mert ki különböztesse meg egymástól a borokat, ha nem ő? Vagy ki kóstolgassa végig a söröket, s ki ápolja a magyar nóta hagyományokat? Különben is: nem lehet az ember fából...! A katonának is kiszárad a torka, amíg a zsoldja birja. Azután még jobban. Külön tanulmány, hogy a szállítómunkások miként tudnak vedelni! A szobafestőnek muszáj leöblíteni a mészport, mielőtt mázol, a fűtőnek a meleget, mielőtt lángra lobban a lélegzete. A színészek is meg tudják különböztetni a rumot a konyaktól, az írónak az űrmértékben rejlik az ihlet. A vendéglátóiparban kenyér az ital, de a muzsikus lélek is lenyel mindent whiskytől kezdve. A pap vizet prédikál, a hajós pálinkában úszik, a melós csak néhány rundóra tér be, az igazgató a reprezentációs cseppeket nyeli le. A diáknak jóformán mindegy! Öblögeti torkát az énekes és a jeges, alkoholt méricskél a patikus — úgyhogy a szakma nem jár józanul. Vagy mondhatjuk így: foglalkozása két liter, másfél, öt nagyfröccs, három korsó, egy üveg, három féldeci, két kis rum colával, vezet. Öt vezetik.

Proszit! Hogy csak a rendes embereknél maradjunk. És mifene, barátocskáim. Akkor ki az, aki nem iszik? A nagyokosok azt mondják, elhalálozás kérdése az egész. Egyszer elhaláloztam. De erre inni kellett. A többi már ment magától. Szupp! Azután elég jó a névnaptermés, az annyi bajom van, a zsíros étel, a csak egy pohár, és a gyermekáldás. Kérdezem én, ki bírja az iramot?! Na, erre iszunk! Csin-csin!

Az utcákkal is valami baj van. Jobbra-balra gördülnek. Egyik presszótól a másik bisztróig. Persze, a kérdés megvalósítását nem szabad csak úgy simán lenyelni. Egy kicsit mellétöltöttem! Egészségünkre! Hogy én ittam?! Ugyan már! Csak az ellenséges propaganda beragasztózta a nyelvemet.

Szóval, cimborák, nem tetszik nekem ez a dolog! A célzóvíz, az étvágygyerjesztő, a fertőtlenítő szer, a bátorságadó, a búfelejtő, a felmelegítő, a fizetésszopó, a nyelvoldó, az ünneplő hétszázát! Egy a kérdés: iszunk, vagy nem iszunk! Megengedem, hogy tegezzetek!

Az alkoholizmus kérdéséhez bátran kell hozzányúlnunk. Feltárva a pinceajtókat, és kihúzva a dugót a kabátzsebben tartogatott laposüvegből! A probléma megoldása igen egyszerű. Ha megvizsgáljuk a csigák szaporodását, rögtön láthatjuk, hogy mi a teendő. Pénzünket ássuk el, ne szülessünk meg, ne legyen keresztnevünk, romboljuk le a kocsmákat, semmisítsük a szesztartalékokat, hukk... ne együnk, ne szórakozzunk, és egyáltalán ne csináljunk semmit! Mert munka közben jön meg az étvágy. S hogy lássátok, mennyire komolyan gondolom mindezt: ma mindenki az én vendégem!

Tormai László

MAJD MI BEFŰTÜNK?

Gazdaságföldrajz óra. 8 óra 5 perc. A négyes előadóban az előadó néhány későnjövő fejéhez vagdossa cáfolhatatlan érveit. Aztán megnyugodnak a kedélyek. Megkezdődik az előadás. A professzor a különböző tájelméletekről kezd beszélni. De megint jönnek, kopogtatnak. A beszéd most nem szakad meg, az előadás megszokott, nyugodt medrében folyik tovább. A hivatlan vendégek csendben, alattomosan beosonnak. Tizenhárman vannak (még pluszban). Bacijaim örömmel üdvözlik őket. Köszönik, így most már jól érzik magukat.

A hallgatóság viszont levetett meleg holmijai után kutat. Többeknél határozottan hallom a fogvacogás félreismerhetetlen jeleit. Te jó ég — morfondírozok —, mi lesz itt január közepétől? Úgy festünk majd, mint egy ideszakadt eszkimócsapat. El tudom képzelni, mikor majd leesik az első hó. A fiúk deres szakállal, bajusszal ücsörögnek. A legháziasabb lányok a büféből állandóan forró teát szerviroznak. A tető résein (némelyik öklömnyi) beesik a hó először még megolvadva, aztán megfagyva. A korcsolyázni tudók nyugodtan csuszkálhatnának kérdéseikkel a katedrához. A többiek a szünetben hóembert építhetnének.

De ne, Istenem add, hogy álmaim ne váljanak valóra. Viszont az illetékesek figyelmét felhívhatnád a dologra. Semmi értelme, hogy az alapszervezetek különböző egészségügyi intézményekkel vegyék fel a kapcsolatot.

Sebők János

KÖZGAZDASZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KINCSES GYÖRGY
Szerkesztőség: Budapest, IX., Simonyi tér 8.
Telefon: 188—850/138
Felelős kiadó: Csollány Ferenc
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat
Készül a Szikra Lapnyomdában